

RIKSLØNNSNEMNDAS KJENNELSE AV 20. OKTOBER 1981
I SAK NR. 2/1981

Twisten mellom Norsk Sjømannsforbund (NSF) og
Norsk Offshoreforening (NOF).

Nemndas sammensetning:

Fylkesmann Ragnar Christensen, formann

Tryggedirektør Finn Alexander

Direktør Alf Hernes

Nestformann i Landsorganisasjonen i Norge Leif Haraldseth

Direktør i Norsk Arbeidsgiverforening

Kåre D. Nielsen

Avdelingsformann i NSF Edmund Gjennestad

Direktør i NOF Jan Hamre

Avdelingsformann Edmund Gjennestad og direktør Jan Hamre er utpekt av partene. I samsvar med § 2.3 i lov av 19. desember 1952 om lønnsnemnd i arbeidstvister stemmer fra arbeidstakersiden Edmund Gjennestad og fra arbeidsgiversiden Jan Hamre.

Partene har gjort rede for sine standpunkter ved skriftlige innlegg og muntlig prosedyre for nemnda under hovedforhandling 14. september 1981.

Etter at saken har vært drøftet i flere møter avsa Rikslønnsnemnda 20. oktober 1981 denne

k j e n n e l s e:

Twisten er oppstått i forbindelse med oppgjøret våren 1981 i tariffområdet NSF/NOF. Partene hadde første forhandlingsmøte 2. april 1981, men forhandlingene ble brutt uten at det var oppnådd enighet.

Norsk Offshoreforening sa 14. april 1981 opp avtalen med Norsk Sjømannsforbund og varslet lockout fra 14. mai 1981 kl. 2400 for de av Norsk Sjømannsforbunds medlemmer som er ansatt på losji- og borefartøyer med oppdrag på norsk kontinentalsokkel. Oppsigelsen omfattet omlag 800 medlemmer av Norsk Sjømannsforbund på 9 borefartøyer og 1 losjifartøy.

Riksmeklingsmannen nedla etter dette forbud mot

arbeidsstans og innkalte partene til tvungen mekling
 X 12. mai 1981. Norsk Offshoreforening uttsatte på dette
 møtet den varslede lockout. Ny lockout ble varslet fra
 26. mai kl. 2400.

Partene ble innkalt til ny mekling 25. mai. På
 grunn av partenes fastlåste holdninger fant imidlertid
 Riksmeklingsmannen fortsatt mekling nytteløs, og han
 avsluttet meklingen samme dag.

Kommunalministeren innkalte partene til et møte
 i departementet 26. mai. Det ble på møtet enighet om at
 partene skulle gjenoppta meklingen etter at Rikslønns-
 nemndas kjennelse i oppgjøret mellom LO og N.A.F. forelå.
 Norsk Offshoreforening utsatte på denne bakgrunn den
 varslede lockout.

Etter at Rikslønnsnemndas kjennelse i oppgjøret
 mellom LO og N.A.F. forelå 20. juni, innkalte Riksmeklings-
 mannen partene til ny mekling 30. juni 1981. Ifølge avtale
 mellom partene hadde man da 4 dager til rådighet til å
 finne en løsning på konflikten. Meklingen ble imidlertid
 hevet torsdag 2. juli 1981 uten resultat.

Partene møtte kommunalministeren samme kveld og ga
 en orientering om tvisten. På statsrådets anmodning gjorde
 partene natt til fredag 3. juli et nytt forsøk på å nå
 fram til enighet gjennom mekling, men uten å lykkes. Etter
 anmodninger fra kommunalministeren hadde Norsk Offshore-
 forening flere ganger utsatt den varslede lockout, sist til
 torsdag 23. juli 1981.

Norsk Sjømannsforbund varslet 10. juli streik for
 sine medlemmer ansatt på rigger utenfor norsk kontinental-
 sokkel med virkning fra kl. 2400 24. juli 1981. Streike-
 varslet omfattet 900 av Norsk Sjømannsforbunds medlemmer
 i dette tariffområdet og berørte 7 arbeidsgivere.

Den varslede streiken ville rammet Norsk Offshore-
 forenings virksomhet på utenlandsk sokkel. Denne utgjør
 omlag 70 % av Norsk Offshoreforenings samlede virksomhet.
 Fartøyene er på boreoppdrag over hele verden, for det
 vesentlige i Mexico, Canada, USA, samt på britisk sokkel.

Riksmeklingsmannen nedla streikeforbud 14. juli
 og innkalte partene til tvungen mekling 22. juli. Meklingen
 ble imidlertid hevet etter kort tid uten resultat.

Den varslede lockout omfattet 9 borefartøyer og 1 losjifartøy med oppdrag på norsk kontinentalsokkel.

Situasjonen mellom partene var fastlåst, slik at det var utsikt til en langvarig arbeidskamp. Kommunal- og arbeidsdepartementet kom etter en samlet vurdering derfor til at tvisten måtte løses ved tvungen lønnsnemndbehandling.

I statsråd 3. juli 1981 fremmet Regjeringen provisorisk anordning om lønnsnemndbehandling av tvisten mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening i samband med revisjonen av tariffavtalen våren 1981.

Den provisoriske anordning av 3. juli 1981 har denne ordlyd:

Med hjemmel i Grunnlovens § 17 blir det fastsatt:

§ 1

Tvisten mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening i forbindelse med revisjon av tariffavtalen pr. 1. april 1981 skal avgjøres av Rikslønnsnemnda.

Det er forbudt å iverksette eller opprettholde arbeidsstans eller blokade til løsning av tvisten.

Reglene i lov 19. desember 1952 nr. 7 om lønnsnemnd i arbeidstvister får tilsvarende anvendelse.

§ 2

Denne anordning trer i kraft straks

Partenes påstander:

Norsk Sjømannsforbund har nedlagt denne påstand:

- "1. Lønnstillegget fastsettes til 10,2 pst. for tariffavtalen mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening.
- 2. Tillegget gjøres gjeldende fra 1. april 1981."

Norsk Offshoreforening har nedlagt denne påstand:

- "1. Lønnstillegget fastsettes til kr. 128 pr. måned for tariffavtalen mellom Norsk Offshoreforening og Norsk Sjømannsforbund.
- 2. Lønnstillegget gjennomføres fra den dag Rikslønnsnemnda avsier sin kjennelse."

Under hovedforhandlingen nedla NOF denne subsidiære påstand:

"Hvis NOF ikke får medhold i påstandens punkt 2, skal variable lønnstillegg gis fra den dag Rikslønnsnemnda avsier sin kjennelse."

PARTENES ANFØRSLER:

Norsk Sjømannsforbund anfører i det vesentlige:

Bakgrunnsopplysninger:

NSF anfører at gjeldende tariffavtale i NSF/NOF-området ble opprettet høsten 1980 på bakgrunn av et forlik og en voldgiftskjennelse. Forut for tariffavtalen lå en omfattende arbeidskonflikt som hadde sin hovedårsak i en manglende lønnsutvikling innenfor NSF/NOF's avtaleområde i forhold til lønnsutviklingen innenfor andre deler av offshore-oljevirksomheten.

NSF mener at følgende sammenstilling illustrerer forholdet hva angår timelønnsatsene for 3 stillings-kategorier innenfor avtaleområdet NSF/NOF og avtaleområdet Norsk Olje- og Petrokjemiforbund/Norsk Arbeidsgiverforening.

Stillinger:	NAF/NOPEF		NSF/NOF	
Boredekkarb.)	<u>1978</u>	<u>1980</u>	<u>1978</u>	<u>1980</u>
motorpasser)	kr.37,99	kr.54,19	kr.36,-	kr.36,-
reparatør)				

NSF mener at disse tallene viser at den delen av offshore-oljevirksomheten hvor N.A.F. er avtalepart har hatt en lønnsutvikling pr. time på 42,50 % mot ingen utvikling innenfor NSF/NOF avtaleområde.

NSF påpeker at tariffoppgjørene i 1980 i store trekk førte til et likt oppgjør mht. verdien av de enkelte oppgjør. Unntak må dog gjøres for lavlønnsgruppene som fikk særlige tillegg og en garantiordning. NSF anfører videre at det i de større områder med såkalte normallønnsavtaler også ble gitt kompensasjon for manglende lønnsutvikling.

NSF anfører at tariffoppgjørene i land baserer seg på et statistisk materiale hvor hele offshore virksomheten er holdt utenfor. For NSF, De samarbeidende organisasjoner og NOF's avtaleområde foreligger egne statistiske oppgaver fra Statistisk Sentralbyrå. For den øvrige del av offshorevirksomheten foreligger ingen offentlig tilgjengelig statistikk over lønns- og inntektsforholdene. NSF mener at denne situasjonen vanskeliggjør enhver drøfting av lønnsrelasjoner innen offshoreindustrien. Det samme gjør seg gjeldende ved forhandlinger.

NSF peker på at ved en jamnføring av vilkårene for ansatte i offshoreindustrien, må tas hensyn til at månedslønnene utbetales fortløpende hele året, også i ferietiden. Etter NOF/NSF-avtalen reguleres dette ved at 4 ukers lønn trekkes fra feriepengene i ferieåret. I de øvrige offshoreavtalene har man imidlertid redusert månedslønnsatsen for den enkelte måned med 7,7% (som ferietiden utgjør av hele året). For å være sammenlignbart må derfor de øvrige offshoreavtalenes månedslønnsatser tillegges 8,3% (8,3% av den reduserte sats tilsvarer 7,7% av den fulle sats).

Videre fremheves det at fagarbeidere innen alle LO/NAF's avtaleområder har et såkalt "offshoretillegg" på kr. 23,05 pr. time pluss kr. 40,- pr. døgn til dekning av "andre utgifter". Disse ekstraordinære tillegg er justert i avtaleperioden 1978-80, helt uavhengig av lønnsoppgjørene for øvrig og loven om pris- og inntektsstopp.

Utviklingen innenfor næringen.

NSF fremhever at det siden 1978 har vært en sterkt økende lønnsomhet i virksomheter for mobile borerigger og hotell-rigger, en lønnsomhet man ikke har sett maken til i industri-virksomhet i Norge. Denne situasjon har vedvart i nærmere 3 år uten at de ansatte innefor næringen har fått en rimelig andel av den økonomiske vekst.

Oppgjøret for 2. avtaleår

NSF viser til tariffavtalens § 14.2 som utgangspunkt for frister i forbindelse med vårens tariffoppgjør:

Twisten omkring oppgjøret for 2. avtaleår har sitt utgangs-punkt i avtalens § 14, 2. avsnitt som lyder slik:

"Før 1. april 1981 skal det opptas forhandlinger mellom Norsk Offshoreforening og Norsk Sjømannsforbund om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår, samt pris-, lønns- og kostnadsutviklingen i 1. avtaleår. Endringene i tariffavtalen for 2. avtaleår tas stilling til i Norsk Sjømannsforbund Forbundsstyre og i Norsk Offshoreforenings styre".

NSF peker på at denne bestemmelse helt fra første stund ble tolket forskjellig av NOF og NSF. Etter NSF's oppfatning var avtalen utformet med rett og plikt for partene til selv å føre forhandlinger om tilleggenes størrelse for 2. avtaleår. NSF var helt uenig i at tariffavtalen mellom LO og NAF skulle være bindende for dem, noe Arbeidsretten da også sa seg enig i i sin dom av 1. juli 1980.

Lønnsutviklingen i offshorevirksomheten i perioden
1. april - 1. oktober 1980

NSF peker på at det i alle deler av offshoreindustrien har foregått en sterk lønnsutvikling, - bortsett fra det området som dekkes av avtalene mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening.

Dette gjelder i like stor grad områder som er dekket av avtalen mellom Norsk Arbeidsgiverforening og Landsorganisasjonenes medlemsorganisasjoner, som de utenfor. NSF anfører

videre at det også har skjedd en lønnsutvikling etter 1. april 1980. Til tross for at man i utgangspunktet hadde et likt oppgjør, ble det pr. 1. oktober 1980, gitt et generelt tillegg på 4 % til avtaleområdene dekket av NAF/NOPEF. For de øvrige forbund utenom LO ble det også gitt slike tillegg. Andre fikk sine offshoret tillegg justert gjennom lokale forhandlinger.

NSFs krav

NSF viser til at de krav som det har fremsatt, tar sitt utgangspunkt i den i nasjonalbudsjettet forutsatte inntektsøkning på kr. 7 500 fra året 1980 til året 1981. I kravet er det gjort et fradrag for overheng. Deres samlede krav blir således kr. 7.254 fordelt på 9 måneder, hvilket betyr et tillegg på 10,2% fra 1. april. NSF peker på at lønnsnemndas kjennelse inneholder en ramme for arbeidsgivernes gjennomsnittlige omkostningsøkning, som ikke bare refererer seg til et generelt tillegg, men også til økte utgifter til lavtlønn, og forutsetning om en bestemt lønnsglidning i år, noe det etter NSF's mening ikke kan sees bort fra.

NSF peker på at lønnsforholdene i deres avtaleområde ikke er med i det statistiske materialet som tariffoppgjørene bygger på. NSF's avtaleområde må betraktes som et selvstendig område og det må vurderes som sådant. Det gjelder offshoreindustrien i sin helhet.

NSF mener at deres avtales bestemmelser for 2. avtaleår, gir grunnlag for selvstendige vurderinger i likhet med hva som har funnet sted i den offentlige sektor, for journalister og for bankvesenet for å nevne noen.

NSF anfører at NOF ikke har ført reelle forhandlinger, noe de etter NSF's mening er forpliktet til. Bakgrunnen for å avvise reelle forhandlinger, anfører NSF, er ønsket om å få lagt til grunn for oppgjøret en annen vurdering av den økonomiske situasjon enn den som er reell for næringen.

NSF viser til at alle de avtaler NOF er part i er såkalt "normallønnsavtaler". Hele forhandlingssituasjonen bygger på det og de arbeidsrettslige forhold blir selvsagt knyttet til slike forutsetninger, framholder NSF. Ikke desto mindre, sier NSF, har NOF's medlemsbedrifter i stor utstrekning, og sannsynligvis med bifall fra NOF, siden siste avtales ikrafttreden inngått såkalte personlige lønnsavtaler med lønninger langt utover de tarifferte satser.

Norsk Offshoreforening har i det vesentlige anført:

NOF påpekte at det tvisten dreier seg om, og som Rikslønnsnemnda skal behandle, er kun et eneste forhold, nemlig størrelsen av lønnstillegget i 2. avtaleår. Det er da ikke grunnlag for å trekke inn momenter vedrørende situasjonen før tariffoppgjøret våren 1980. NOF bestrider for øvrig av NSF's fremstilling av lønnsutviklingen frem til 1980 på side 5 er korrekt.

NOF påpekte at grunnlaget for forhandlinger finnes i tariffavtalen mellom NSF og NOF, inngått 15. oktober 1980. I denne avtales §14, 2. ledd, finnes bestemmelsen om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår, jfr. side 7.

Bortsett fra partsforholdet er denne bestemmelse identisk med den som står i avtalen mellom NAF og LO. Det er helt klart at det bl.a. er den alminnelige økonomiske situasjon som er en del av forhandlingsgrunnlaget, ikke de særlige forhold i de enkelte næringer, eller hos bestemte andre grupper.

NOF fremhever at tariffoppgjøret våren 1980 var meget vanskelig, og summerer kort opp hovedtrekkene i den løsning man da kom frem til:

1. Det ble gitt en generell lønnsøkning på 20 pst., som innebar et kronetillegg pr. måned fra 998 til 1 555 for stillingene innen NSF's tariffområde. Disse tillegg ble gjort gjeldende fra 1. mai.

Opgjøret mellom NAF og LO våren 1980 ga som resultat et generelt tillegg på kr. 310 pr. måned (kr. 1,79 pr. time.)

NOFs anførsler forts.

2. Dessuten ble enkelte stillinger, særlig de lavest lønnede, spesialbehandlet og diverse tillegg regulert, hvilke tilsammen ga ytterligere 3 pst. fortjenesteøkning.
3. Ved frivillig voldgift skulle det fastslås om det skulle gis ytterligere tillegg, begrenset til en samlet fortjenesteøkning på 30 pst., som var NSF's krav, mens NOF hevdet at kravet om ytterligere tillegg skulle avvises.

NOF mener på denne bakgrunn å kunne fastslå følgende:

- a. Ved tariffoppgjøret fikk NSF betydelig større tillegg enn ved noe annet tariffoppgjør våren 1980 for fag som ikke tilhørte de lavtlønnede.
- b. Voldgiftsrettens flertall uttalte klart at man ikke fant grunnlag for å gi tillegg ut over de allerede fastsatte 23 pst. Det vises spesielt til s. 11 og side 14 i kjennelsen.

X NOF fremhever videre at det heller ikke siden 15. oktober 1980, da Voldgiftsretten avsa sin kjennelse, har inntrådt forhold som kan gi grunnlag for å fravike ytterligere det alminnelige mønster for oppgjørene innen den private sektor.

NOF påpeker at selv om Arbeidsrettens dom av 1. juli 1981 ikke ga sin fulle tilslutning til NOFs påstand om at tariffoppgjøret mellom LO/N.A.F. våren 1981 måtte være bindende for NOF/NSF oppgjøret, sies det dog i dommen "at det resultat de to hovedorganisasjonene kommer fram til på grunnlag av det materiale og den sakkyndighet de kan mestre, bør være veiledende for partene i nåværende sak".

NOF mener at følgende 2 ting fastslås av Arbeidsretten:

- a. Forhandlingsgrunnlaget er det samme for NOF/NSF som for N.A.F./LO. Dette betyr bl.a. at det er den alminnelige økonomiske situasjon som er en del av forhandlingsgrunnlaget, og ikke en tilfeldig god markeds-situasjon for deler av f.eks. offshorenæringen.
- b. Resultatet av oppgjøret for N.A.F./LO bør være vei- ledende for oppgjøret mellom NOF/NSF.

NOF henviser videre til de retningslinjer Regjeringen har trukket opp for dette mellomoppgjøret i 1981.

NOF peker på det resultat voldgiftsretten kom frem til i oktober 1980. Det var ikke da grunnlag for å gi særlige tillegg til NSF utover det man allerede var blitt enige om. Og siden oktober i fjor er det ikke inntruffet noe som fører til at oppgjøret mellom NOF og NSF skal stå i en særstilling, mener NOF.

NOF fremhever at Arbeidsretten var enig i at oppgjøret mellom N.A.F. og LO bør være veiledende og finner at

Rikslønnsnemndas kjennelse av 20. juni 1981 innebærer følgende:

- a. Et generelt tillegg på kr. 0,74 pr. time, hvilket basert på 40 timers uke gir et tillegg på kr. 128 pr. måned.
- b. Et gradert lavtlønns tillegg som er uten interesse i nærværende tvist, idet det er på det rene at man her ikke står overfor et lavtlønnsfag.
- c. Et tak på lønns glidningen, som heller ikke har betydning for nærværende tvist, idet det her dreier seg om et normallønnsfag.

- d. Bestemmelse om rett til forhandlinger om eventuell indeksregulering i oktober. Spørsmålet om slik regulering vil falle bort hvis Stortinget godkjenner Regjeringens opplegg med prisstopp og en viss reduksjon av statsskatten.

NOF mener av Rikslønnsnemndas kjennelse innebærer, for fag som ikke er lavlønnfag, et tillegg på kr. 128 pr. måned, uansett om det dreier seg om fag med høy, lav eller ingen lønnsgradning. Det er dette beløp NOF har gitt tilbud om. Ut over dette beløp er det ikke grunnlag for å gå, hevder NOF.

NOF viser og til at offshoreoppgjøret mellom NAF og Norsk Olje- og Petrokjemiforbund helt ut bygger på Rikslønnsnemndas kjennelse.

Videre angir NOF at Riksmeklingsmannen baserte sitt meklingsforslag på Rikslønnsnemndas kjennelse i oppgjøret mellom N.A.F. og OFS. NOF viser og til oppgjøret mellom Norsk Rutebilarbeiderforbund og N.A.F. Også dette oppgjøret ble gjennomført overensstemmende med Rikslønnsnemndas kjennelse.

Under den muntlige prosedyre for Rikslønnsnemnda fremholdt NOF at dersom man skulle legge NSF's påstand om en separat beregning av "overheng" for denne næring til grunn, måtte dette gjøres på en annen måte enn den av NSF anførte. NOF fremla i den forbindelse et notat vedrørende beregning av overheng for NSF's stillinger på borefartøyer og tilsvarende innretninger.

RIKSLØNNSNEMNDAS BEMERKNINGER:

Tvisten gjelder ca. 1700 arbeidstakere som omfattes av tariffavtaler mellom NSF og NOF. Den overenskomst man fikk ved tariffoppgjøret i 1980 inneholder i § 14 en reguleringsbestemmelse for 2. avtaleår.

Reguleringsbestemmelsen har denne ordlyd:

"Før 1. april 1981 skal det opptas forhandlinger mellom Norsk Offshoreforening og Norsk Sjømannsforbund om eventuell lønnsregulering for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den alminnelige økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår, samt pris-, lønns- og kostnadsutviklingen i 1. avtaleår. Endringene i tariffavtalen for 2. avtaleår tas stilling til i Norsk Sjømannsforbunds Forbundsstyre og Norsk Offshoreforenings Styre.

Hvis partene representert ved Norsk Offshoreforenings Styre og Norsk Sjømannsforbunds Forbundsstyre ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 dager etter forhandlingenes avslutning si opp tariffavtalen med en måneds varsel (dog ikke til utløp før 1. april 1981) for å søke gjennomført en lønnsregulering innen den ramme som er angitt ovenfor".

I forhandlinger mellom partene våren 1981 ble det klart at det var uenighet mellom partene om hvordan denne bestemmelse skulle forstås.

Uenigheten gjaldt:

"Spørsmålet om partene har inngått bindende tariffavtale hvorved arbeidstakerorganisasjonene har forpliktet seg til å godta som tillegg pr. 1. april 1981 den regulering som fastsettes i oppgjøret mellom LO og N.A.F. fra samme tidspunkt."

Da det heller ikke under meklingen lykkes partene å komme til enighet om dette spørsmål, brakte NOF tvisten inn for Arbeidsretten ved stevning av 23. april 1981.

En enstemmig Arbeidsrett fastslo i dom av 1. juli 1981 følgende:

"Forhandlingsgrunnlaget er det samme som tilsvarende bestemmelse i LO/N.A.F. avtalen og Arbeidsretten må være enig med saksøkeren i at det resultat de to hovedorganisasjonene kommer fram til på grunnlag av det materiale og den sakkyndighet de kan mønstre, bør være veiledende for partene i nærværende sak. Men det er etter rettens mening på det rene at § 14 i nærværende overenskomster ikke kan fortolkes derhen at resultatet i LO/N.A.F.-oppgjøret uten videre skal legges til grunn".

Prosedyren for Rikslønnsnemnda er fra NOFs side begrenset til 2. avtaleår, mens NSF også redegjør for lønnsutviklingen i næringen fra 1978 og fram til 1980.

Partenes påstander og krav er gjengitt foran og det er redegjort for grunnlagene i avsnittet om partenes anførsler.

NSFs krav kan sammenfattes slik:

- Det gis et lønnstillegg på 10,2 pst. Et slikt lønnstillegg er i samsvar med det som ble lagt til grunn i nasjonalbudsjettet for 1981.

NOFs standpunkt kan sammenfattes slik:

- Det gis et lønnstillegg på kr. 128 pr. måned. Det er ikke grunnlag for å gå utover dette beløp, da det er i overensstemmelse med Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret og med reguleringsbestemmelsen i tariffavtalens § 14.

Det tvistesporsmål nemnda skal ta stilling til er størrelsen av lønnstillegget for 2. avtaleår på grunnlag av reguleringsbestemmelsen i tariffavtalen.

Rikslønnsnemnda skal videre bemerke:

Når NOF ikke har funnet å kunne gå med på tarifftillegg utover kr. 128 pr. måned ved dette tariffoppgjør, er det begrunnet med at dette beløp er i samsvar med Rikslønnsnemndas kjennelse i LO/N.A.F.-oppgjøret.

NOF mener at reguleringsbestemmelsen i § 14.2 i tariffavtalen fra 1980, forutsetter at slikt samsvar, og de mener også å ha fått Arbeidsrettens godkjennelse for at LO/N.A.F.-kjennelsen er veiledende for NSF/NOF-oppgjøret. Videre baserer NOF seg på at det tilbud de har framsatt er i samsvar med de retningslinjer Regjeringen har gitt for årets tariffoppgjør. Fra Regjeringens side, fremholder NOF, har det vært lagt vekt på at landets alminnelige økonomiske situasjon tilsier moderasjon ved dette tariffoppgjøret. NOF mener og at det er velkjent og akseptert at den spesielle lønnsutvikling man har hatt i Nordsjøen skaper et betydelig press på det generelle lønnsnivå i Norge, med de skadevirkninger det har for vår konkurranseevne.

NSF har på sin side vist til offshorenæringens sterkt økende lønnsomhet siden 1978. En lønnsomhet man ikke har sett maken til i annen industrivirksomhet i Norge, framholdes det. Den økede lønnsomhet mener NSF at de ansatte i næringen også må ha krav på å få en rimelig andel av. Det har ikke vært tilfelle innenfor avtaleområdet NSF/NOF, fremholder NSF, og påpeker den meget betydlige lønnsutvikling som har funnet sted innenfor andre deler av offshorenæringen.

NSF fremholder at deres lønnskrav tar utgangspunkt i den i nasjonalbudsjettet forutsatte inntektsøkning på kr. 7 500 fra året 1980 til året 1981. Når NSF kommer til et lønnskrav av en helt annen størrelsesorden enn det lønns-

tillegg som ble gitt i LO/N.A.F.-oppgjøret, har det sammenheng med den betydelige lønnsutvikling som har funnet sted innen offshorenæringen forøvrig.

Under behandlingen for Rikslønnsnemnda ble det klart at noe av avstanden mellom partenes krav og tilbud lå i en uenighet om:

- Størrelsen på årslønnen etter reguleringen 1. mai 1980.
- Beregningsmåten for overhenget fra 1980, dvs. hvor stor ettervirkningen av den lønnsutvikling som fant sted i 1980 vil være for året 1981.

Partene ble enige om å ta direkte kontakt om disse spørsmål under Rikslønnsnemndas behandling av saken.

Et resultat av denne kontakt var enighet om at den gjennomsnittlige årslønnen etter reguleringen 1. mai 1980 er kr. 90 324. Rikslønnsnemnda legger dette til grunn.

Det ble ikke oppnådd enighet om størrelsen på overhenget.

NSF har beregnet overhenget til 4,8 pst., mens NOF har kommet til at overhenget utgjør 6,5 pst.

At partene har kommet fram til forskjellige tall kan tilbakeføres til uenighet om beregningen av gjennomsnittslønnen for 1980.

NSF legger til grunn for sine beregninger at den nye tariffavtale tok til å gjelde fra 1. april 1980. NSF legger således uregulert lønn til grunn i 3 måneder 1980 og regulert lønn til grunn i de resterende 9 måneder av 1980. NSF kommer på denne måten fram til en gjennomsnittslønn for 1980 på kr. 7 649 pr. måned. Dette gir et overheng på kr. 4 383, hvilket vil si 4,8 pst.

NOF baserer sine beregninger av gjennomsnittslønnen for 1980 på det faktum at det først ble utbetalt lønnstillegg fra 1. mai 1980.

Dette har sammenheng med at det i forbindelse med tariffoppgjøret våren 1980 ble gjennomført en 5 uker lang streik. Denne streiken fant sted i månedene juli og august, og ble avblåst 14. august 1980. Etter denne

konflikten ble det inngått en voldgiftsavtale, hvor det i pkt. 2.2 heter:

"Arbeidskonflikten opphører den 14. august 1980 kl. 1200. Fra og med samme dag dreier hyren for samtlige som er til disposisjon. De endelige satser gjøres gjeldende fra 1. mai 1980. Etterbetalingsreglene følger vanlig mønster for lønnsnemndkjennelse i utenriksfart".

NOF legger uregulert lønn til grunn i 4 måneder av 1980 og regulert lønn til grunn i de resterende 8 måneder. Derved kommer NOF fram til en gjennomsnittslønn for 1980 på kr. 7 527 pr. måned. Overhenget fra 1980 blir således kr. 5 844, hvilket tilsvarer 6,5 pst.

Rikslønnsnemndas medlemmer Christiansen, Alexander, Hamre og Hernes med tilslutning av Nielsen viser til at lønnstilleggene først ble gitt fra 1. mai 1980 i henhold til voldgiftsavtalen, det vil si en måned etter tariffavtalen utløp. På denne bakgrunn har disse medlemmer kommet til at NOFs beregningsmåte må legges til grunn ved beregning av gjennomsnittslønn og overheng.

Rikslønnsnemndas medlem Gjennestad med tilslutning av Haraldseth viser til sine merknader senere i kjennelsen.

Det er uenighet mellom partene om hvordan reguleringsbestemmelsen, tariffavtalens § 14.2, skal tolkes. Etter NSF's oppfatning er avtalen utformet med rett og plikt for partene til selv å føre forhandlinger om tilleggenes størrelse for 2. avtaleår. NSF er helt uenig i at tariffavtalen mellom LO og N.A.F. skal være bindende for dem, noe de mener å ha fått Arbeidsrettens medhold i ved dommen av 1. juli 1981.

NOF legger vekt på at reguleringsbestemmelsen forutsetter at det er den alminnelige økonomiske situasjon som er en del av forhandlingsgrunnlaget, ikke de særlige forhold i de enkelte næringer, eller hos bestemte andre grupper. NSF mener derimot at avtalen gir rom for å se eventuelle lønnstillegg i lys av næringens gode inntjeningsevne og lønnsforholdene i andre sektorer.

Rikslønnsnemndas flertall - Christiansen, Alexander og Hernes legger til grunn at tariffområdet NSF/NOF må betraktes som et eget tariffområde, idet NOF ikke står tilsluttet N.A.F. At NSF er et forbund tilsluttet LO, endrer ikke dette forhold.

På denne bakgrunn finner flertallet at LO/N.A.F.-kjennelsen ikke er bindende men veiledende for dette oppgjøret. En slik oppfatning er også kommet til uttrykk i Arbeidsrettens dom av 1. juli 1981. Det vil således være tariffavtalen mellom NSF og NOF som må danne utgangspunktet for eventuelle lønnstillegg. De elementer som inngikk i LO/N.A.F.-oppgjøret blir å legge til grunn i den grad de er relevante også for oppgjøret mellom NSF og NOF. En følge av dette vil være at punkter som lavlønnstillegg og lønnsglidning blir å se bort ifra ved dette oppgjøret.

Flertallet finner videre at feriegodtgjøringen for den ekstra feridagen fra og med 1982 vil bli å medregne idet de ansatte innenfor NSF/NOF-området kommer inn under ferielovens bestemmelser på lik linje med de ansatte innenfor LO/N.A.F.-området. At det knytter seg problemer til selve ferieavviklingen, endrer ikke dette forhold.

Tar en ved oppgjøret innenfor NSF/NOF-området utgangspunkt i en årslønnsvekst på kr. 75 00 og prinsippene for LO/N.A.F.-oppgjøret, legger til grunn de tidligere anførte overhengsbetraktninger, justerer for en ekstra feriedag og ser bort fra lavlønnstillegg og lønnsglidning, vil det være plass for et lønnstillegg noe i overkant av det som ble gitt i LO/N.A.F.-oppgjøret. Flertallet har beregnet dette lønnstillegg til kr. 164 pr. måned.

Flertallet har funnet det rimelig at lønnstillegget gis i form av et kronetillegg i likhet med hva som skjedde i LO/N.A.F.-oppgjøret.

Rikslønnsnemndas medlem Håhre med tilslutning av Nielsen mener prinsipielt at tillegget burde være i samsvar med NOFs påstand, men slutter seg subsidiært til flertallet.

Rikslønnsnemndas medlem Gjennestad med tilslutning av Haraldseth kan ikke slutte seg til flertallet når det gjelder størrelsen på det generelle tillegget. De viser i den forbindelse til Sjømannsforbundets saksframstilling hvor det klart framkommer at ansatte i oljevirkomheten, lønnet etter overenskomsten mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening, ikke har hatt samme lønnsutvikling som øvrige ansatte innen oljevirkomheten.

Disse medlemmer viser forøvrig til Arbeidsrettens dom av 1. juli 1981 i saken mellom Norsk Offshoreforening og Norsk Sjømannsforbund hvor Arbeidsretten sier:

"Men det er etter rettens mening på det rene at § 14 i nærværende overenskomst ikke kan fortolkes derhen at resultatet i LO/N.A.F.-oppgjøret uten videre skal legges til grunn". Det er disse medlemmers oppfatning at flertallet i Rikslønnsnemnda i for stor grad har vurdert denne tvisten ut i fra Rikslønnsnemndas kjennelse i oppgjøret mellom LO/ N.A.F., og ikke som en selvstendig tariffvist.

Etter disse medlemmers mening burde flertallet i Rikslønnsnemnda vurdert denne saken på fritt grunnlag for derigjennom å komme frem til en rettferdig kjennelse som hadde bidratt til å utjamne de store lønnsforskjeller det er i dag mellom ansatte på faste installasjoner og flyttbare bore-, entreprenør og losjifartøyer. De viser også til Sjømannsforbundets anførsel om lønnsomhetsutviklingen for flyttbare enheter og kan ikke se at flertallet i Rikslønnsnemnda har lagt vekt på dette slik som forutsatt i § 14 i overenskomsten.

Disse medlemmer vil videre peke på at det etter tariffoppgjørene i første avtaleår har vært gitt tillegg for ansatte på faste installasjoner på 4 pst fra 1.oktober 1980 . Etter deres mening burde en kjennelse fra Rikslønnsnemnda inneholdt minst et tillegg tilsvarende den lønnsutvikling det har vært på faste installasjoner fra 1. oktober 1980.

Rikslønnsnemndas medlem Gjennestad med tilslutning av Haraldseth viser til Norsk Sjømannsforbunds saksframstilling og fastholder forbundets påstand om et tillegg på 10,2pst.

IKRAFTTREDEN

NSF har nedlagt påstand om at Rikslønnsnemndas kjennelse skal gis virkning fra 1. april 1981. Denne dato følger av tariffavtalens § 14.2.

NOF gjør gjeldende at eventuelle nye tillegg først skal gis fra den dag Rikslønnsnemnda avsier sin kjennelse. Subsidiært gjør NOF gjeldende at de variable lønnstillegg skal gis fra denne dato om de ikke får medhold i sin prinsipale påstand.

Rikslønnsnemnda viser til at det er praksis å la nemndas kjennelse få virkning fra utløpet av foregående tariffperiode når det ikke har vært arbeidskonflikt i forbindelse med tariffforhandlingene. Rikslønnsnemnda gir derfor kjennelsen virkning fra 1. april, hva angår det generelle lønnstillegg. Nemnda er videre kommet til at det ikke skal foretas omregning og etterbetaling av de variable tillegg. Disse gis først med virkning fra og med 20. oktober 1981

S L U T N I N G:

I tariffavtalen mellom Norsk Sjømannsforbund og Norsk Offshoreforening inntas de endringer som fremgår av denne kjennelse:

Det gis et generelt lønnstillegg på kr. 164 pr. måned fra og med 1. april 1981.

Lønnsforhøyelsene gjøres ikke gjeldende for arbeidstakere som er sluttet i bedriften før 20. oktober 1981.

Det foretas ikke omregning og etterbetaling av overtidstillegg, m.v. for arbeid utført før 20. oktober 1981.

Ragnar Christiansen
Ragnar Christiansen

Alf Hernes

Alf Hernes

Leif Haraldseth

Leif Haraldseth

Edmund Gjennestad
Edmund Gjennestad

Finn Alexander
Finn Alexander

Kare D. Nielsen
Kare D. Nielsen

Jan Hamre
Jan Hamre